

Kehitysvammaliiton lausunto hallituksen esitysluonnokseen perusopetuslain muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17928/2024.

Kehitysvammaliiton kohderyhmänä ovat kehitysvammaiset ihmiset ja muut oppimisessa, ymmärtämisessä ja kommunikoinnissa tukea tarvitsevat ihmiset. Maassamme on noin 50 000 kehitysvammaista ja noin 65 000 puhevammaista ihmistä, selkokielen tarvitsijoita arvioidaan olevan jopa 750 000 henkilöä. Selkokielen tarpeen taustalla voi olla esimerkiksi kehitysvamma, lukivaikeus, muistisairaus tai se, että suomi tai ruotsi ei ole äidinkieli.

Kehitysvammaliitto edistää kehitys- ja puhevammaisten ihmisten tasa-arvoa ja osallistumista yhteiskunnassa, kehittää palveluja sekä edistää alan tutkimusta. Liitto edustaa yli 80 jäsenorganisaatiota, jotka toimivat vammaisten ihmisten hyväksi.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 29 pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

Kehitysvammaliitto toteaa, että mikäli tehdään puhelimia tai muita mobiililaitteita koskeva lisäys siinä tulisi mainita, että puhelimen käyttö on opettajan tai rehtorin luvalla sallittua myös silloin, kun oppilas tarvitsee puhelinta tai mobiililaitetta vammasta aiheutuvan toimintarajoitteensa vuoksi. Kehitys- ja puhevammaisen oppilas saattaa tarvita laitetta esimerkiksi kommunikointiin, tiedon käsittelyyn helpotetussa muodossa sekä toiminnanohjaukseen. Nämä tarpeet tulisi kuvata säännöksen perusteluissa.

29.1 § voitaisiin edellä mainitut seikat huomioiden muotoilla esimerkiksi näin: Oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon **ja oppilaan toimintarajoitteesta aiheutuvaan muuhun yksilölliseen tarpeeseen.**

Onko teillä lausuttavaa esityksen 36 d pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

Ei lausuttavaa.

Onko teillä muita huomioita puhelimia ja muita mobiililaitteita koskeviin ehdotuksiin?

Kehitysvammaliitto yhtyy Kehitysvammaisten Tukiliiton lausuntoon, jossa todetaan, että tulee selvittää myös eri tavoin vammaisten lasten näkemyksiä YK:n vammaisyleissopimuksen 4.3 artiklan osallistamisveloitteen mukaisesti: vammaisia henkilöitä koskevista päätöksentekoprosesseissa sopimuspuolten tulee neuvotella tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa ja aktiivisesti osallistaa heidät, mukaan lukien vammaiset lapset, heitä edustavien järjestöjen kautta.

Onko erillinen sääntely tarpeen?

Kyllä.

***Onko teillä lausuttavaa esityksen 41 a-d ja 42 d pykäliin
koskien aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa?***

Ei lausuttavaa.

***Onko teillä muita huomioita aluehallintovirastojen
laillisuusvalvontaa koskeviin ehdotuksiin?***

Ei lausuttavaa.

***Onko teillä lausuttavaa esityksen 2 pykälään
koskien liikunnallisen elämäntavan lisäämistä
esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin?***

Ei lausuttavaa.

***Onko teillä muita huomioita liikunnallista
elämäntapaa koskevaan ehdotukseen?***

Kehitysvammaliitto yhtyy Kehitysvammaisten Tukiliiton lausuntoon, jonka mukaan esityksessä tulisi huomattavasti konkreettisemmin kuvata sitä, miten eri tavoin vammaisten lasten mahdollisuudet liikkua ja olla osana koulun liikkuvaa toimintakulttuuria varmistetaan. Erilaisten liikkumisen, myös liikuntaan liittyvien, apuvälineiden saamisessa on jo nykyään hyvin paljon haasteita – samoin kuin esimerkiksi tarpeenmukaisten avustajaresurssien saamisessa oppilaan käyttöön.

Kun liikunnallista elämäntapaa koskevan ehdotuksen toteuttamiselle ei ole varattu lisärahoitusta, herää perusteltu huoli siitä, pääsevätkö vammaiset lapset osallisiksi liikunnallisesta elämäntavasta osana perusopetusta esimerkiksi siten, että heille järjestetään osallistumisen edellyttämä yksilöllisen tarpeenmukainen tuki ja tarvittavat apuvälineet.

Lisäksi Kehitysvammaliitto huomauttaa, että esitysluonnos ei sisällä varsinaista vammaisvaikutusten arviointia.

Espoossa 22.11.2024

Susanna Hintsala

toiminnanjohtaja
Kehitysvammaliitto ry

Kaisa Laine

asiantuntija, Kehitysvammaliiton Tikoteekki
Kehitysvammaliitto ry

Susanna Rieppo

asiantuntija, vaikuttamistoiminta
Kehitysvammaliitto ry